

Vergaderjaar 1984–1985 Nr. 71a

17 251

Regels ten aanzien van toestellen en installaties in het belang van de energiebesparing (Wet energiebesparing toestellen)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN¹

Vastgesteld 29 januari 1985

Het voorbereidend onderzoek gaf aanleiding tot het formuleren van de hierna volgende vragen en opmerkingen.

Standpunt van de C.D.A.-fractie

De leden van de C.D.A.-fractie wensten voorop te stellen dat een energiebeleid gericht op energiebesparing op haar steun en instemming kan rekenen. Niettemin wensten zij ten aanzien van het voorliggende wetsvoorstel een groot aantal vragen te stellen.

Deze leden constateerden dat in de memorie van toelichting, paragraaf 1.3 een gefaseerde aanpak van wetgeving op het terrein van de energiebesparing wordt aangekondigd. Onder punt 2 van deze paragraaf wordt vervolgens met name wetgeving op het gebied van laagwaardige warmte genoemd met de toevoeging dat de voorbereiding van een wetsontwerp met kracht ter hand moet worden genomen. Tevens brachten zij in herinnering dat de tekst van de memorie van toelichting dateert uit het jaar 1981 toen het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer aanhangig werd gemaakt. Nu er in 1985 nog geen voorstel van wet op dit terrein is ingediend rezen bij hen de volgende vragen:

- Wordt er sinds 1981 nog steeds met kracht naar gestreefd een dergelijk wetsvoorstel in te dienen en zo neen waarom niet?
- Zo ja, zijn er dan bijzondere problemen op grond waarvan die voorbereiding zo vele jaren in beslag neemt?
- Zou deze aankondiging van nieuwe wetgeving zijn gedaan indien het besluit van de minister-president van 5 november 1984 (Algemene aanwijzingen voor de Rijksdienst «Terughoudendheid met regelgeving», zie met name punt 2) toen bekend zou zijn geweest?
- Is bovengenoemd besluit ook van toepassing op reeds ingediende wetsvoorstellen?

Ongeacht of dit besluit op het onderhavige wetsvoorstel van toepassing is of niet verzochten de hier aan het woord zijnde leden de minister een nauwkeurige analyse te geven van de achtergronden, de aard en de omvang van het energiebesparingsvraagstuk waaruit blijkt dat het ingrijpen van de centrale overheid gerechtvaardigd is. Tevens zouden deze leden gaarne vernemen of ook varianten zijn overwogen en zo ja welke.

¹ Samenstelling: Zijlstra (CDA), Von Meijenfeldt (CDA), Coenemans (CDA), Schinck (PvdA) (voorzitter), Vermeer (PvdA), Heijmans (VVD), Verbeek (VVD), Bischoff van Heemskerck (D'66), Mw. Van Leeuwen (PSP), Hoekstra (CPN), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

Binnen welke termijn denkt de minister het met dit wetsvoorstel beoogde doel te bereiken? Zijn alle gebods- en verbodsbepalingen van artikel 8 oud en artikel 6 nieuw wel in overeenstemming met de terughoudendheid waar de minister-president in zijn besluit van 5 november 1984 op doelt?

Is het de minister bekend dat de regelgeving in een te nemen algemene maatregel van bestuur zoals bedoeld in artikel 8 tot kostenverhoging bij de burgers leidt?

Kan de minister, zo vervolgden de hier nog steeds aan het woord zijnde leden, ook aangeven welke rendementsverbeteringen per categorie toestellen en installaties gedurende de laatste tien jaar zijn bereikt? Wil hij ook voor diezelfde categorieën van toestellen en installaties aangeven de rendementsverbetering die zou ontstaan zonder wetgeving en die zou ontstaan met wetgeving in de komende tien jaar?

Is de minister van oordeel dat de wetgever in staat zal zijn via meerdere algemene maatregelen van bestuur – zeker nu de particuliere huishoudens buiten de wet zijn gebleven – voorschriften uit te vaardigen die leiden tot een grotere verantwoorde energiebesparing dan de ontwerpers respectievelijk fabrikanten en bouwers van toestellen en installaties mogelijk achten?

Indien ervan zou mogen worden uitgegaan dat de deskundigheid in het bedrijfsleven niet minder is dan bij de wetgever, en de afnemers van toestellen en installaties alleen maar gebaat zijn bij lager energieverbruik, wat is dan de zin van deze wetgeving?

Mocht deze wetgeving al wenselijk zijn met het oog op regels vast te stellen ter invoering van een EEG-regeling, hoe denkt de minister – zo vroegen de leden van de C.D.A.-fractie – te handelen indien zo'n regeling tot stand komt met betrekking tot huishoudelijke toestellen nu de daarop betrekking hebbende artikelen zijn geofferd op het altaar van de deregulering?

Standpunt van de V.V.D.-fractie

De leden van de V.V.D.-fractie wensten de doelstelling «energiebesparing» te onderschrijven. Zij vroegen zich echter wel af of de overheid zich niet vooral moet richten op sectoren waar daadwerkelijk relatief veel energie wordt omgezet. Naast bepaald industrieel verbruik is dit met name het geval met verwarming en warmwatervoorziening. In dit verband wezen zij op het Duitse Energie-Einsparungsgesetz, dat inderdaad vooral op isolatie van gebouwen alsook op verwarmings- en warmwaterinstallaties (*niet* toestellen) is gericht.

Voorts constateerden deze leden dat in de nota Energiebeleid, deel I, werd gestreefd naar een besparing van 10% ten opzichte van het niveau van 1977. Uit CPB-analyses blijkt dat dit doel reeds in 1981 is bereikt. Daarbij is de energieprijzontwikkeling de belangrijkste factor gebleken. Kan de minister tegen deze achtergrond de relevantie van het wetsvoorstel aangeven?

Vervolgens merkten zij op dat de begrippen «toestel» en «installatie» in artikel 1 zeer ruim zijn omschreven. Zij reiken van seriematige producten zoals elektrische tandenborstels en andere huishoudelijke apparaten, installaties voor ruimteverwarming en motorvoertuigen tot industriële procesuitrusting. Het gaat dus niet alleen om elektromotoren of ondervuring, maar ook om drukpersen of kraakinstallaties. De laatste zijn immers «technische hulpmiddelen bij het gebruik waarvan energie wordt bezigd». In dit verband wensten de hier aan het woord zijnde leden de volgende vragen te stellen:

– Gaan de regelgevende bevoegdheden niet verder dan nodig is om een energiebesparing op energietoestellen/installaties in engere zin te realiseren?

– Wordt in dit licht het uit zichzelf nastreven van zo laag mogelijke produktiekosten door het bedrijfsleven niet onderschat?

De lasten voor het bedrijfsleven zullen afhankelijk zijn van de inhoud van de uit te vaardigen algemene maatregelen van bestuur. Indien en voor zover deze zich beperken tot het uitvoeren van de bepalingen van EEG-richtlijnen, zullen zij de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven ten opzichte van de lid-staten niet beïnvloeden. Op grond van het voorliggend wetsvoorstel blijft de regelgeving niet beperkt tot datgene wat EEG-richtlijnen voorschrijven. Op grond hiervan zouden deze leden gaarne antwoord ontvangen op de volgende vragen.

– Wat betekent dit voor de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven?

– Zou er sprake kunnen zijn van een extra belemmering om in Nederland tot investeringen over te gaan?

– Is er al iets bekend over de wijze waarop en het tempo waarin de overige lid-staten de EEG-richtlijnen zullen uitvoeren?

Tenslotte wensten de leden van de V.V.D.-fractie eveneens in te gaan op het reeds hiervoor door de leden van de C.D.A.-fractie gememoreerde besluit van de minister-president betreffende aanwijzingen inzake terughoudendheid met regelgeving.

Wanneer het onderhavige wetsvoorstel wordt getoetst aan de criteria en doelstellingen van de regeling en beperkingen van de lasten voor bedrijfsleven – zo vroegen deze leden – is de minister dan van mening dat dit wetsontwerp deze toets doorstaat?

Standpunt van de P.v.d.A.-fractie

Volgens mededeling van de minister (memorie van antwoord pagina 1) – zo merkten de leden van de P.v.d.A.-fractie op – is de aanbeveling van de Commissie-Van der Grinten om de daar vermelde redenen niet gevolgd. Kan in dit verband worden medegedeeld welke EEG-richtlijnen, behalve 78/170 (gewijzigd bij richtlijn 82/885) en 79/530 in combinatie met 79/531 nog te verwachten zijn?

Kan op grond van het karakter van de reeds geldende en nog te verwachten richtlijnen worden geconcretiseerd wat in de memorie van antwoord in algemene termen is vermeld, te weten ten aanzien van welke onderwerpen en categorieën leemten, onvoldoende mogelijkheden e.d. aanwezig zouden zijn als artikel 2, lid 2, zich zou beperken tot de voorschriften in de EEG-richtlijnen?

Dezelfde leden merkten op dat het derde lid van artikel 2 door middel van een nota van wijziging uit het oorspronkelijke wetsontwerp is gelicht. Tijdens de beraadslaging in de Tweede Kamer deelde de minister – ter adstructie van zijn mededeling in de memorie van antwoord dat hij de betreffende gegevens ook op een andere manier kan verkrijgen – mee, dat hij daarbij o.a. denkt aan gegevens van KEMA en VEG (zie Handelingen Tweede Kamer, vergaderjaar 1984–1985, blz. 828 linkerkolom). Zullen deze instellingen bereid zijn zo zij al over gespecificeerde gegevens beschikken, deze ook aan de minister te geven?

Vervolgens wezen deze leden erop dat bij het schrappen van het oorspronkelijke artikel 3 is meegedeeld, dat het – indien dit nodig mocht blijken – mogelijk is alsnog daarin te voorzien. Betekent dit dat bij een acuut optredende situatie de wet alsnog moet worden aangevuld? Is dat in die omstandigheden niet een omslachtige methode? Wat is er in feite aan deregulering gewonnen? Het betrokken artikel had naar hun mening immers ook «slappend» kunnen blijven.

Voorts zouden zij gaarne vernemen of de 10% vermindering in het brandstofverbruik van auto's – zoals vermeld op blz. 10 van de Memorie van Antwoord – vermoedelijk zal worden bereikt.

De minister wil – zo stelden tenslotte de leden van de P.v.d.A.-fractie vast – met een A.M.v.B. ter regeling van de etikettering wachten op de E.E.G.-richtlijn; andere landen hebben al een regeling of bereiden deze voor.

Moet hieruit worden afgeleid dat de minister het onderwerp voor Nederland minder urgent acht?

De overige fracties behielden zich het recht voor bij de openbare behandeling nader op deze materie in te gaan.

De voorzitter van de commissie,
Schinck

De griffier van de commissie,
Sprey